

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมา

ในปัจจุบันนี้เป็นยุคของข้อมูลและข่าวสาร หรือเรียกกันว่าเป็นยุคโลกาภิวัตน์ การติดต่อสื่อสารระหว่างคนในสังคมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง การอ่านนับเป็นวิธีสื่อสารที่สำคัญอย่างมากในการดำเนินชีวิต การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ แนวคิดได้ดีที่สุด ผลจากการอ่านเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านป้ายประกาศ อ่านสลากสินค้าเพื่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อสินค้าและเครื่องบริโภค แม้ว่ากา รอ่านจะมีจุดประสงค์หลายอย่าง เช่น อ่านเพื่อความบันเทิง อ่านเพื่อความรู้ อ่านเพื่อจรรโลงใจ แต่ก็มีเป้าหมายที่สำคัญอย่างเดียวกันคือ อ่านแล้วต้องเข้าใจ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้ จึงมุ่งเน้นให้นักเรียนนักศึกษามีทักษะในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจะได้อ่านเอกสารตำราอย่างมีประสิทธิภาพ มีพัฒนาการทางการอ่านได้เหมาะสมกับวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษาซึ่งถือเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดจุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนในส่วนของทักษะในการอ่านซึ่งอยู่ในกลุ่มทักษะภาษาไทยไว้ว่า การอ่านเป็นพฤติกรรมด้านการรับสารซึ่งเป็นความสามารถในการรับรู้สัญลักษณ์หรือภาพที่เห็นทางตาแล้วแปลความหมาย หลักสูตรจึงมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การอ่านออกเสียงได้อย่างถูกวิธี ถูกต้องตามอักขรวิธีและคล่องแคล่วสามารถจับใจความที่อ่านและอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ มีนิสัยที่ดีในการอ่าน รวมทั้งรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539) สรุปได้ว่า ผู้เรียนต้องสามารถใช้ภาษาในการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะไม่ว่าจะเรียนวิชาใดก็ตามต้องอาศัย การอ่านเป็นพื้นฐานทั้งสิ้น

ดังนั้นทุกคนจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน อย่างไรก็ตาม มีการศึกษามากมายที่พบว่าปัญหาพื้นฐานของการอ่านคือ ปัญหาการขาดความเข้าใจในการอ่าน อ่านแล้วจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องไม่ได้ (ชรัญเรือน โพธิ์วิเชียร, 2537) ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญ เพราะถ้าอ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจจะส่งผลต่อนักเรียนในการเรียนวิชาต่าง ๆ ทำให้การเรียนล้มเหลว เกิดความเบื่อหน่าย วิตกกังวล หรือเกิดความท้อถอยไม่อยากเรียนต่อไป (Stern and Gould, 1965 ช้างถึงใน ชื่นสุมน สุขพันธ์, 2533)

อย่างไรก็ตามความสามารถในการอ่านนี้ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นได้เอง เราจะสามารถอ่านหนังสือได้ก็ต่อเมื่อได้เรียนรู้ และจะอ่านหนังสือได้ดีก็เพราะมีการฝึกฝนทักษะในการอ่านที่ถูกต้อง โดยผู้อ่านจะต้องมีเวลาในการฝึกฝนการอ่าน มีความสนใจที่จะอ่าน รวมไปถึงควรได้อ่านหนังสือที่ดีมีประโยชน์ ในด้านการเรียนรู้ มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับเพศและวัย ผลจากการอ่านนี้ก็จะช่วยพัฒนาผู้อ่านทั้งในด้านการคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผลต่อไปด้วย ดังนั้นครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องจึงควรหาทางแก้ไขหรือช่วยเหลือเด็กตั้งแต่ระดับต้นของการศึกษา

นอกจากนี้ การได้อ่านหนังสือที่ดีก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถช่วยส่งเสริมความรู้และความสามารถให้แก่ผู้อ่านได้ หนังสือมีคุณสมบัติที่ดีก็คือ สามารถใช้ได้ทุกสถานที่ทุกเวลา ผู้อ่านสามารถนำติดตัวไปได้สะดวก จะอ่านทบทวนก็ครั้งก็ได้ เป็นแหล่งทางวิชาการที่ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้ได้อย่างกว้างขวาง

แต่หากว่าการอ่านหนังสือนั้นเป็นแค่เพียงการอ่านออกเสียงได้ ก็คงไม่เกิดประโยชน์ได้มากเท่ากับการอ่านแล้วเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่าน เพราะหนังสือที่ดีมีประโยชน์ โดยทั่วไปแล้วเนื้อหามักมีลักษณะเป็นนามธรรม มีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอเนื้อเรื่องแตกต่างกัน มีความซับซ้อนในการนำเสนอเนื้อเรื่อง เมื่ออ่านแล้วเด็กไม่เข้าใจ จึงไม่มีความสนใจหรือความต้องการที่จะอ่าน หนังสือนั้นอาจจะกลายเป็นเพียงกระดาษที่นำมาเข้าเล่มไม่เกิดประโยชน์สมกับเจตนาในการผลิต

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับวิธีการในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านเพราะถือว่าเป็นความสามารถขั้นพื้นฐานที่สำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษาซึ่งถือเป็นการศึกษาระดับพื้นฐานสำหรับการเรียนขั้นสูงต่อไป ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีจัดเนื้อเรื่องในหนังสือตามวิธี การจัดระบบความคิดล่วงหน้าแบบโครงเรื่องร่วมกับการขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ โดยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Verbal Learning) เพราะเป็นแนวคิดที่กล่าวถึงการจัดระบบทางความคิดให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้และการอ่านโดยตรง

ออสซูเบล (Ausubel) เป็นผู้เสนอทฤษฎี การเรียนรู้ที่มีความหมาย (Ausubel, 1968 : 26-27) กล่าวว่า โครงสร้างของระบบความคิดของบุคคล จะจัดลำดับความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้ในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และความจำ

ข้อมูลใหม่ๆในเรื่องเดียวกัน จะทำหน้าที่บ่งชี้ถึงความเที่ยงตรงและความแจ่มชัดถึงความหมายของสิ่งที่จะเรียน ซึ่งผ่านเข้ามาในขอบข่ายของความคิด (Cognitive field) กระบวนการเช่นนี้ถือว่าเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ถ้าโครงสร้างของระบบความคิดจัดลำดับไว้เหมาะสม ชัดเจน และมีระบบ การเรียน ความรู้ใหม่ก็จะเกิดขึ้นได้ดีและจำได้แม่นยำ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าโครงสร้างของระบบความคิด (Cognitive Structure) จัดลำดับสับสนไม่ชัดเจนและไม่มั่นคงแล้วจะรับรู้และจำความรู้ใหม่ได้น้อยหรือไม่ยอมรับรู้เลย

ดังนั้นจึงต้องหาวิธีการที่จะทำให้ขอบข่ายของความคิดมีความสัมพันธ์กับเรื่องที่จะอ่าน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและง่ายต่อการเข้าใจและจดจำ

นอกจากนี้ ออสซูเบล (Ausubel, 1968) ได้อธิบายไว้ในทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายว่า ในขณะที่ใดก็ตามผู้เรียนจะมีการจัดระบบความรู้ ในเนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นโครงสร้างอย่างคงตัวและมีความชัดเจนซึ่งออสซูเบลเรียกการจัดระบบความรู้นี้ว่า เป็นลักษณะของโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure) โดยเชื่อว่า โครงสร้างทางปัญญาจะเป็นตัวตัดสินความสามารถของผู้เรียนในการเรียนรู้ความรู้ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์กับความรู้ที่มีอยู่แล้ว การมีความหมายจะเกิดขึ้นจากการที่สิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ต้องสามารถเชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่มีอยู่ในโครงสร้างทางปัญญา

การจัดระบบความคิดล่วงหน้าการเรียน (Advance Organizer) เป็นสิ่งที่ช่วยเสริมความเข้าใจทำให้เกิดประโยชน์ต่อความเข้าใจและความคงทนในการเรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียน ได้มองเห็นขอบข่ายของเนื้อหาอย่างกว้าง ๆ และช่วยรวมเนื้อหาที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องที่มีอยู่แล้ว ในโครงสร้างของความคิดเดิมเข้าด้วยกัน เป็นการให้ประโยชน์จากความรู้ที่มีอยู่แล้วช่วยในการสร้างความคุ้นเคยกับเนื้อหาใหม่และช่วยให้เนื้อหาใหม่ที่จะเรียนมีลักษณะที่ทำให้ง่ายต่อการเรียน

แอนเดอร์สันและออสซูเบล (Anderson and Ausubel, 1965) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดระบบความคิดล่วงหน้าไว้ว่า การจัดระบบความคิดล่วงหน้าจะมีประโยชน์แก่นักเรียนที่มีความสามารถสูง เพราะช่วยจัดระบบความคิดก่อนเรียนทำให้ง่ายต่อความเข้าใจในการอ่าน และเป็นผลดีต่อนักเรียนที่มีความสามารถต่ำและผู้เรียนที่เคยเข้าใจเนื้อหาผิด ๆ อีกด้วย เพราะผู้อ่านที่มีความสามารถต่ำ ถ้าได้อ่านบทความที่มีการจัดระบบความคิดล่วงหน้าไว้อย่างชัดเจน เที่ยงตรง และจัดไว้ดีแล้วจะช่วยให้มีความเข้าใจในการอ่านได้ดีขึ้น การจัดระบบความคิดล่วงหน้ามีหลายประเภท เช่น การศึกษาของโปรเกอร์และคณะ (Proger and Others, 1970 : 28 - 33) ได้จัดระบบความคิดล่วงหน้าไว้ 4 ประเภท คือ แบบบทย่อที่มีใจความตรงกับเนื้อ

เรื่อง (Paragraph Abstract) แบบ โครงเรื่อง (Sentence Outline) แบบ ที่มีข้อทดสอบถูกฝึกก่อนเรียน (True-False Pre-test) และแบบ เติมคำให้สมบูรณ์ก่อนเรียน (Completion Pre-test)

ในการวิจัยครั้งนี้ เลือกใช้การจัดระบบความคิดล่วงหน้าแบบโครงเรื่อง โดยศึกษาจากแนวคิดของออสซูเบล (Ausubel, 1968 :148) ซึ่งกล่าวไว้ว่าการทำให้ผู้อ่านทราบโครงเรื่องก่อนอ่านเนื้อเรื่องนั้น จะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านจำเนื้อเรื่องได้มากขึ้น ซึ่งตรงกับเฟรส(Frase, 1970: 345 อ้างจากเจียมจิต ท้าวหาญ, 2522 : 64) ที่กล่าวว่า การทราบโครงเรื่องก่อนอ่านเนื้อเรื่องทำให้ผู้อ่านเข้าใจและจดจำเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น และหากเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายอาจสรุปได้ว่า ความจำเป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นต่อจากความเข้าใจ

การจัดระบบความคิดล่วงหน้าแบบโครงเรื่อง เป็นการจัดแยกแยะหัวข้อความคิดที่ได้ระบียบเป็นวิธีรวมกลุ่มความคิด เขียนสาระสำคัญของเรื่องไว้เด่นชัดและเป็นไปตามลำดับเหตุการณ์หรือเหตุผล จำกัดขอบข่ายออกเป็นหมวดหมู่ทำให้การศึกษาเรื่องนั้น สามารถแยกแยะหัวข้อในการวิเคราะห์ได้ชัดเจน กระจำงและเข้าใจ เห็นความสำคัญของเนื้อเรื่องได้ชัดเจน นอกจากนี้โครงเรื่องยังช่วยนำการเรียน การคิดจากต้นเรื่องจนจบได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น (จระพันธ์ เดมะ, 2524) เพราะช่วยให้นักเรียนทราบว่าเรื่องที่จะอ่านต่อไปนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เมื่ออ่านแล้วจึงจำได้ดี ดังนั้นการบอกโครงเรื่องเป็นวิธีการจัดระบบความคิดล่วงหน้าอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจและจด จำเนื้อหาของสิ่งที่อ่านได้ดีกว่าวิธีการจัดระบบความคิดแบบอื่น (Proger and other, 1970 ,Borcher, 1990, เจียมจิต, 2522 , จระพันธ์ , 2524) จึงเป็นเหตุผลทำให้ผู้วิจัยเลือกที่จะทำการทดลองการจัดระบบความคิดล่วงหน้าแบบโครงเรื่อง (Sentence Outline) เพราะเป็นวิธีที่ทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่านได้ดี

การจัดระบบความคิดระหว่างการเรียน (Concurrent Organizer) เป็นวิธีการจัดเน้นข้อความที่สรุปความคิดของเนื้อเรื่องไว้ภายในเรื่อง ซึ่งจะทำหน้าที่เน้นให้ผู้อ่านได้เข้าใจเนื้อเรื่องรู้ว่าส่วนไหนเป็นส่วนสำคัญของเนื้อเรื่อง วิธีการการจัดระบบความคิดระหว่างการเรียนจะเน้นให้ผู้เรียนสนใจแต่เฉพาะส่วนที่ต้องการเน้นความสนใจส่วนอื่นจะลดน้อยลง จึงถือว่าการจัดระบบความคิดระหว่างการเรียนเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่เราสามารถใช้พัฒนาความสามารถในการอ่านเข้าใจความ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้อ่านได้บูรณาการข่าวสารเนื้อเรื่อง ไปเก็บไว้ในระบบความจำอย่างเป็นระเบียบแบบแผน เฟลมมิ่งและเลวี (Fleming and Levie : 1979 : 3 - 15) กล่าวว่า ในระหว่างการเรียนนั้น คนเราจะเลือกรับรู้สิ่งเร้าเพียงบางส่วนที่ต้องการจะรู้หรือดึงดูดความสนใจเท่านั้น ฉะนั้นถ้าเราเน้นข้อความที่ต้องการให้อ่านได้รู้ให้มีลักษณะเด่นขึ้น ก็จะทำให้

ให้เกิดการรับรู้ที่ดีกว่า และจะส่งผลทำให้สามารถจำและเข้าใจได้ดีตามไปด้วย โดยที่การจัดระบบความคิดระหว่างการอ่านจะมีผลเกี่ยวกับการช่วยดึงความสนใจของผู้อ่านให้จดจ่อต่อข้อมูลข่าวสาร และช่วยให้ผู้เรียนสามารถจำ ปังที่ จำแนก และเข้าใจในความคิดรวบยอดของสิ่งที่มองเห็นทั้งที่เป็น Verbal และ Visual ได้เป็นอย่างดี ในการวิจัยครั้งนี้เลือกใช้การขีดเส้นใต้เพราะการขีดเส้นใต้นั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้อความที่ขีดเส้นใต้เด่นในสายตาหรือเป็นที่สะดุดตา ทำให้สะดวกในการทบทวน ค้นคว้าได้ง่ายขึ้น และช่วยในการเข้าใจและจดจำข้อความที่สำคัญนอกจากนี้ยังเป็นวิธีที่ง่ายและมีความสะดวกรวดเร็วในการทำอีกด้วย อีกทั้งยังไม่เข้าซ้อนกับการทำโครงเรื่อง (Jackson,1976 , Haghghi, 1981, ,สุพรรณิ ,2519) เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดระบบความคิดแบบอื่นๆเช่น แบบบทย่อ แบบคำถาม แบบถูกผิด ซึ่งเฮอร์เบอร์เกอร์ และเทอร์รี่ (Herberger and Terry,1965 : 22 อ้างจากนฤมล กอริ , 2528 : 65) ได้ให้เหตุผลถึงการขาดประสิทธิภาพของแบบคำถาม หรือแบบถูกผิดว่า ถ้าผู้อ่านนึกเดาคำตอบที่ถูกได้ง่าย การพยายามจำ และเข้าใจเนื้อเรื่องจะน้อยลง ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกวิธีจัดระบบความคิดแบบขีดเส้นใต้

อย่างไรก็ตามจากการวิจัยที่ผ่านมา ผลการวิจัยยังขัดแย้งกันอยู่ว่า การจัดระบบความคิดแบบใดทำให้เกิดประสิทธิภาพในการอ่านมากที่สุด (Istein and Jenkins ,1972, Kersten,1976, Balajthy and Weisberg, 1988, นฤมล,2529, มนพ,2534) ดังนั้นเพื่อให้มีความกระจ่าง ผู้วิจัยจึงเลือกการจัดระบบความคิดแบบโครงเรื่องและวิธีการจัดระบบความคิดแบบขีดเส้นใต้มาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ โดยนำเทคนิคทั้งสองแบบมาจัดรวมกัน แล้วศึกษาผลของความเข้าใจในการอ่านว่าจะมีคะแนนสูงกว่าการอ่านด้วยวิธีปกติหรือการอ่านด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือไม่ ซึ่งจากงานวิจัยที่ผ่านมาได้มีการทดลองศึกษาความเข้าใจในการอ่านแบบแยกเทคนิคด้วยการพยายามเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง ดังงานวิจัยที่ได้เสนอไปในตอนต้น แต่ยังไม่พบว่ามีผู้ใดได้นำมาจัดรวมกันแล้วศึกษาถึงความเข้าใจและความคงทนของความเข้าใจในการอ่านในการอ่าน คาดว่าจะทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านได้มากกว่าการอ่านด้วยวิธีปกติ การอ่านแบบมีโครงเรื่องเพียงอย่างเดียว และการอ่านแบบที่มีการขีดเส้นใต้เพียงอย่างเดียว และหากเป็นไปตามทฤษฎีของการเรียนรู้ย่อมมีความหมาย ถ้าผลของการจัดระบบความคิดล่วงหน้าทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านแล้วก็จะส่งผลทำให้เกิดความคงทนของความเข้าใจในการอ่านตามไปด้วย

โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพราะ ตามทฤษฎีการเรียนรู้ย่อมมีความหมาย เทคนิคการจัดระบบความคิดล่วงหน้า เป็นทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้ได้กับผู้อ่านที่

มีความสามารถในการอ่านเองได้แล้วจึงทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งระดับชั้นที่จะเริ่มเข้ารับการทดลองได้คือ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 ขึ้นไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งถือว่ามึระดับทักษะทางการอ่านที่เหมาะสมกับการวิจัยใน ครั้งนี้

ปัญหาการวิจัย

วิธีการจัดระบบความคิดล่วงหน้าในการอ่าน 3 รูปแบบคือ การจัดระบบความคิดแบบโครงเรื่องร่วมกับแบบขีดเส้นใต้ การจัดระบบความคิดแบบโครงเรื่อง และการจัดระบบความคิดแบบขีดเส้นใต้ จะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านและความคงทนของความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อตรวจสอบผลของการจัดระบบความคิดล่วงหน้าด้วยวิธีการ 3 แบบ คือ แบบโครงเรื่องร่วมกับแบบขีดเส้นใต้ แบบโครงเรื่อง และ แบบขีดเส้นใต้ ว่าจะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านและความคงทนของความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านระหว่างกลุ่มนักเรียน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อ่านเนื้อเรื่องที่จัดระบบความคิดแบบโครงเรื่องร่วมกับแบบขีดเส้นใต้ กลุ่มที่อ่านเนื้อเรื่องที่จัดระบบความคิดแบบโครงเรื่อง กลุ่มที่อ่านเนื้อเรื่องที่จัดระบบความคิดแบบขีดเส้นใต้ และกับกลุ่มที่อ่านเนื้อเรื่องที่ไม่มีการจัดระบบความคิดล่วงหน้า
2. เพื่อเปรียบเทียบความคงทนของความเข้าใจในการอ่านระหว่างกลุ่มนักเรียน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อ่านเนื้อเรื่องที่จัดระบบความคิดแบบโครงเรื่องร่วมกับแบบขีดเส้นใต้ กลุ่มที่อ่านเนื้อเรื่องที่จัดระบบความคิดแบบโครงเรื่อง กลุ่มที่อ่านเนื้อเรื่องที่จัดระบบความคิดแบบขีดเส้นใต้ และกับกลุ่มที่อ่านเนื้อเรื่องที่ไม่มีการจัดระบบความคิดล่วงหน้า

คำจำกัดความในการวิจัย

เทคนิคการจัดระบบความคิด (Organizer Technique) หมายถึง วิธีการจัดโครงสร้างเนื้อหาที่จะให้อ่านเพื่อช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น การจัดโครงสร้างเนื้อหาสามารถจัดทำได้หลายวิธี เช่น การเขียนโครงเรื่อง การขีดเส้นใต้เนื้อเรื่อง การสรุปเนื้อเรื่อง การเขียนคำถามถูกผิด ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นขอบข่ายของเนื้อเรื่องและช่วยรวบรวมความคิดที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจและความคงทนของความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น

การจัดระบบความคิดล่วงหน้า (Advanced Organizer) หมายถึง วิธีการจัดโครงสร้างเนื้อหาไว้ก่อนการอ่านเพื่อช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การจัดระบบความคิดล่วงหน้าด้วยการจัดทำโครงเรื่องให้ผู้อ่านได้อ่านก่อนที่จะอ่านเนื้อเรื่อง ซึ่งถือเป็นการจัดเตรียม โครงสร้างระบบความคิดของผู้อ่านให้มีความสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน ซึ่งน่าจะส่งผลทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้นและมีความคงทนของความเข้าใจในการอ่านยาวนานกว่าการอ่านแบบไม่มีการจัดระบบความคิดล่วงหน้า

การเขียนโครงเรื่อง (Sentence Outline) หมายถึง การจัดโครงสร้างของเนื้อเรื่องด้วยการเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญและสาระย่อยของเนื้อเรื่องออกเป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้เขียนโครงเรื่องให้ผู้อ่าน แล้วจัด พิมพ์แยกไว้ต่างหากก่อนจะให้อ่านได้อ่านส่วนที่เป็นเนื้อเรื่อง ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านและความคงทนของความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น

การขีดเส้นใต้ (Underline Sentences) หมายถึง การจัดโครงสร้างของเนื้อเรื่องที่ต้องการให้อ่าน ด้วยการขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญเพื่อเน้นข้อความสำคัญของเนื้อเรื่องเพราะจะมีผลในการช่วยดึงดูดให้ผู้อ่านสนใจ จำและเข้าใจเนื้อเรื่อง ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจและมีความคงทนของความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญไว้ให้ผู้อ่าน

การจัดโครงเรื่องร่วมกับการขีดเส้นใต้ หมายถึง การจัดโครงสร้างของเนื้อเรื่องที่ต้องการให้อ่าน ด้วยการจัดให้มีทั้งโครงเรื่องและขีดเส้นใต้ใจความสำคัญไว้ในเรื่องเดียวกัน เพื่อช่วยทำให้ผู้อ่านมีโครงสร้างทางความคิดที่สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านและเป็นการดึงดูดความสนใจในการอ่านซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจและความคงทนของความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้เขียนโครงเรื่องและขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญไว้ให้ผู้อ่าน

การอ่านแบบไม่จัดระบบความคิดล่วงหน้า หมายถึง การอ่านเรื่องที่มีแต่เนื้อเรื่องเท่านั้น ไม่ได้อ่านโครงเรื่อง ไม่มีการขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญไว้ในเนื้อเรื่อง

ความเข้าใจในการอ่าน (Reading Comprehension) หมายถึง ความสามารถในการอ่านซึ่งวัดได้จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเข้าใจความ ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ประกอบไปด้วย ความสามารถทางการคิด 3 ด้านคือ

1. ความจำ หมายถึง การระลึกเรื่องราวได้
2. ความเข้าใจ หมายถึง การนำเรื่องราวที่รู้มาแล้วใช้ในการแก้ปัญหาได้
3. การนำไปใช้ คือการเลือกเอาความรู้เดิมที่เหมาะสมที่สุดมาแก้ปัญหาใหม่ ๆ หรือ สถานการณ์ที่ไม่เคยเรียนรู้มาก่อนแต่อาจจะใกล้เคียงกับสถานการณ์เดิม

ความคงทนของความเข้าใจในการอ่าน (Reading Retention) หมายถึง ความสามารถในการระลึกเนื้อเรื่องที่ได้อ่านไปแล้วหลังจากที่ปล่อยเวลาให้ผ่านไประยะหนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การทดสอบซ้ำหลังจากการอ่านในช่วงทดลองเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านชุดเดิม โดยมีวัตถุประสงค์ในการวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยเช่นเดียวกับการวัดความเข้าใจในการอ่าน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น

เทคนิคการจัดระบบความคิดล่วงหน้ามี 3 แบบ คือ

1. การจัดระบบความคิดแบบโครงเรื่องร่วมกับแบบขีดเส้นใต้
2. การจัดระบบความคิดแบบโครงเรื่อง
3. การจัดระบบความคิดแบบขีดเส้นใต้

ตัวแปรตาม

1. ความเข้าใจในการอ่าน
2. ความคงทนของความเข้าใจในการอ่าน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการวิจัยจะเป็นแนวทางในการจัดรูปแบบของเนื้อเรื่องในหนังสือเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านให้แก่นักเรียน
2. ให้ครูนำผลจากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถทางการอ่าน โดยไม่ต้องใช้การฝึกฝน
3. เพื่อเป็นแนวทางและเสนอแนะประเด็นการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน ด้วยเทคนิคการจัดระบบความคิดล่วงหน้า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย